

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MOL-R1A1P-052

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA LITEWSKIEGO

Arkusz II

ARKUSZ II

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ
ROK 2005

Czas pracy 130 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 8 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora.
4. Błędne zapisy przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Możesz korzystać ze słowników językowych.
7. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
40 punktów

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

tylko
OKE Kraków,
OKE Wrocław

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Arkusz zawiera dwa tematy sprawdzające tworzenie tekstu własnego w związku tekstem literackim. Wybierz jeden z nich i napisz wypracowanie. Wybrany temat podkreśl.

1 tema: „Senojo kaimo” žmonės. Aptark remdamasis Vinco Krevės apsakymų *Skerdžius* ir *Raganius* ištraukų analize ir interpretacija. Darbe atkreipk dėmesį į kūrinio kalbą, veikėjus ir motyvus.

Vincas Krėvė

Skerdžius
(ištrauka)

Du senu buvo Pagirių sodžiuje: Grainio liepa ir skerdžius Lapinas. Kiek tik galiu prisiminti, jiedu visada buvo tokiu pačiu, kaip kad dabar: viena – žalia, išsišakojusi, nubujojusi, visų toje apylinkėje medžių aukščiausia, kitas – stiprus, nors žemo ūgio, bet drūtas kaip stipriai žemėn įaugęs seno ažuolo apsamanojęs kelmas, visas apžėlęs ir žilas it žydinti obelis, seniausias visų tame kaime gyvenančių senelių [...]

Niekas tiek nežinojo pasakų, kiek senasis Lapinas; niekas taip gražiai nemokėjo papasakoti pramanytų dalykų, įtikinančiai sumeluoti kaip jisai. Suvedžiodavo dažnai ne tik vaikus, bet ir senus rimtus vyrus. Spjaudydavosi apgauti ir juokdavosi patys iš savęs, kad patikėjo žinomu melagiu, kad paklausė jo, o kitą kartą ima ir vėl paklauso, patiki...

Linksmi šlamėjo liepa, linksmi gyveno skerdžius, nors žmonės kalbėdavo, kad liepa be naudos auganti, tik viralus nušvokščianti, o seną skerdžių visi abduludavo, kvailučiu vadindavo...[...]

Buvo giedri vasaros diena. Skerdžius, parginęs iš rytagonių, pasisrėbė pas eilini ūkininką skalsiai pienu pabalintos sriubos, duonele užkąsdamas, ir dar giedresnė pasirodė jam diena. Pajuokavo su šeimininke, pakirkė, dar paerzino vaikus ir, trimitą už pečių pasikabinęs, nuėjo namo atsilsėti, prigulti, nes skalsiai pavalgusių ėmė miegas marinti.

Bet parėjęs namo neatsigulė, tik atsisėdo ant savo pirkaitės slenksčio, pypkę įsikandęs, dūmindamas žvalgėsi į giedrias padanges ir laimingai šypsojosi.

Gerai vasarą, kai šilta ir giedra, kai paukščiai čiulba ir medžiai žaliuoja, ir žmogus sočiai pavalgęs!

Gera ir linksma gyventi!..

Sėdi ir džiaugiasi senas skerdžius, džiaugiasi, kad gyvas ir sveikas, kad jam linksma ir malonu. Nenorėtų dabar pasikeisti savo likimu ne tik su kuriuo ponu ar karaliumi, bet net su pačiu kunigu!..

Vincas Krėvė. Rinktiniai raštai. V., 1982. psl.162 – 163, 164 – 165, 231 – 232, 245.

Raganius
(ištrauka)

Moterys klausė atsidėjusios, vis labiau įsitikindamos, kad skerdžiaus esama raganiaus.

- Ne kas kitas, jis raganius! Tikras raganius!
- Kad nebūtų raganius, iš kur būtų sužinojęs, kas su karve turėjo atsitikti, - pritardavo viena kitai.
- Teesie sau raganius, bet gerai, kad pikto žmonėms nedaro.
- Taip tai taip, bet visgi dievulio priešas, su pikta dvasia santykiauja... - paabejojo dievotės.
- Ir kaip, dievuliau, žmonės nepagalvoja apie savo amžiną gyvenimą!...

- Ką jūs, moterėlės, kalbate dabar! – stojo ginti skerdžių Slamienė. – Ar tai bloga, kad jis žmonėms gera daro. Tik pagalvokite, kokia aš būčiau buvusi nelaiminga, jei tą karvutę būčiau nusipirkusi.
- Gal ir susižino su piktomis dvasiomis, tik jos tarnauja jam nelyginant kaip ūkininkui samdininkas. Ne burtininkas juk jisai, bet raganius.
- Gal ir tiesa, kad dabar jam velnias tarnauja kaip samdininkas, bet kuo turės tam samdininkui užmokėti už tarnavimą.

2 tema: **Remdamasis Vinco Mykoliaičio – Putino romano *Altorių šešėly* ištraukos analize aptark pagrindinio veikėjo psichologinį portretą ir jo vaizdavimo būdą.**

Vincas Mykolaitis – Putinas

Altorių šešėly
(ištrauka)

Pirmasis galimumas buvo visai mesti tą poeziją ir visas tas svajones. Tai būtų tinkamiausias ir paprasčiausias klausimo išsprendimas. Bet Vasaris nujautė, kad jis vargu pajėgs išsižadėti tų vilčių, kurios iš dalies jį į seminariją atvedė. Seminarijos gyvenimas, tiesa, gerokai jas apgriovė, tačiau tuo pačiu jisai vis dėlto pamatė turįs talentą. Ir dabar visko išsižadėti? Ne, tai negalimas daiktas...

Antrasis galimumas siūlė jam suderinti kūrybą su kunigišku gyvenimu. Bet kaip? Ligi šiol jam tai nepavyko. Jis žinojo ir tikėjo, kad Dievas yra tobulybės, grožio ir kilniausios poezijos šaltinis. Bet kodėl visi religiniai, doroviniai, amžinos tiesos, gėrio ir grožio motyvai jį palikdavo šaltą kaip ledą, o kūrybinis lyrinis susijaudinimas vedavo į gyvenimo žabangas ir pavojus? Jam beliko vienintelė viltis, kad, išėjus iš ankštų seminarijos sienų, iš jos tvankios atmosferos ir priespaudos, atsigavus laisvesniu gyvenimu ir plačiau atsikvėpus, viskas pakitės ir tie visokie disonansai išsilyginsia...

O trečiasis galimumas tuo metu jam buvo dar tik pradėjęs aiškėti. Jo paties praktika rodė jam, kad „kunigavimas“ ir „poetavimas“ yra du visai skirtingi, jeigu ne priešingi, pašaukimai. Tad kam juos būtina jungti? „Kaip kunigas, aš ne poetas, o kaip poetas, aš ne kunigas.“ Štai formulė, kuria Liudas Vasaris save apgaudinėjo ilgą laiką. Šito psichologinio sofizmo, įvairiomis atmainomis gyvenime gana dažnai sutinkamo, jisai nusitvėrė kaip skęstas šiaudelio. Ši iliuzija ilgus metus laikė jį paviršiuoj, jis „kunigavo“ ir „poetavo“, o tuo tarpu kunigas ir poetas varė jame žūtibūtinę tarpusavio kovą. Jisai užfiksavo daugelį šios kovos momentų ir manė, kad kuria poeziją. Tuo tarpu jis tik rašė savo žuvimo kroniką, vienur kitur pamargintą tikru kūrybos žiedu – liūdnu jo talento liudininku.

Bet visa tai buvo vėliau. Įsišventusiam subdiakonu Vasariui šitas pasivaidenusis galimumas atskirti kūrybą nuo kunigavimo atrodė kaip koks išgelbėjimas.

Taip esti priimami kompromisai ir sofizmai, kai gyvenimas įspaudžia mus į negailestingos dilemos reples.

Vincas Mykolaitis – Putinas. Altorių šešėly. Vilnius, 2002. p. 291-292

BRUDNOPIS